Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	**Uusi suunta - yksilöllistä tukea nuoren työelämäpolulle**
Hakemusnumero	R-03275
Valintakokouksen päivämäärä	
Hakijan virallinen nimi	Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr
Osatoteuttajat	**Oulun kaupunki**
Toimintalinja	**4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi**
Erityistavoite	**4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen**
Alkamispäivämäärä	1.1.2027
Päättymispäivämäärä	31.12.2029
Käsittelijä	Ville Mehtälä

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Oulussa on kasvava joukko nuoria aikuisia (18–29 v.), joiden päihteiden käyttö, mielenterveyden haasteet ja katkonaiset koulutus- ja työhistoriat heikentävät merkittävästi heidän mahdollisuuksiaan kiinnittyä opintoihin, työelämään ja yhteiskuntaan. Oulun hyvinvointikertomuksen mukaan koettu mielen hyvinvointi on heikentynyt kaikissa ikäluokissa. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien nuorten osuus on Oulussa suurempi kuin muissa suurissa kaupungeissa. Huumausaineiden käyttörikokset ovat kasvusuunnassa ja ovat Oulussa suurista kaupungeista korkeimmat. Osa nuorista jää kokonaan palveluiden ja tukiverkostojen ulkopuolelle, osa siirtyy palvelusta toiseen ilman pitkäjänteistä, rinnalla kulkevaa tukea.
Vaikka Oulussa on tarjolla työllisyyttä edistäviä palveluita ja samanaikaisesti tarvetta työvoimalle, osa nuorista ei kykene hyötymään näistä palveluista ilman pitkäjänteistä, matalan kynnyksen tukea, joka vahvistaa heidän hyvinvointiaan, osallisuuttaan, toimintakykyään ja työelämävalmiuksiaan ennen varsinaista työllistymistä.

Hankkeen varsinaiset kohderyhmät:
Hankkeen pääasiallisena kohderyhmänä (työpaketit 1-3) ovat työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat tai muuten haastavassa työmarkkina-asemassa olevat, esim. työtä hakevat, 18-29 –vuotiaat päihteitä käyttävät ja/tai mielenterveyden haasteilla kamppailevat nuoret aikuiset Oulussa, joilla on heikko sosiaalinen osallisuus. Hankkeessa kiinnitetään erityistä huomiota maahanmuuttotaustaisien, kulttuurivähemmistöihin kuuluvien, neuropsykiatrisia piirteitä omaavien, traumataustaisten sekä nuorten päihteitä käyttävien naisten erityisiin tarpeisiin, ja toimintaa sovelletaan joustavasti näiden huomioimiseksi.
Toinen hankkeen kohderyhmä (työpaketti 4) ovat sosiaali- ja terveysalan, sivistys- ja kulttuuripalveluiden ammattilaiset (esimerkiksi nuoriso-ohjaajat, opettajat yms.), sekä työllisyyspalvelut Oulussa.

Osallistuvia henkilöitä: 420 (työttömiä 50, koulutuksessa 20, työssä olevia 180, työmarkkinoiden ulkopuolella 170)

Tulosindikaattorit: ryhtynyt työnhakuun 35, koulutuksessa 35, työelämässä 15

Hankkeen tavoitteet:
TAVOITE 1
Kohderyhmän nuoret ovat kiinnittyneet luottamukselliseen ja matalan kynnyksen tukeen. Nuoret ovat sitoutuneet yksilöllisesti etenevään työskentelyyn ja heillä on motivaatio edetä kohti työllistymisen polkuja päihteettömänä.
TAVOITE 2
Toimintaan osallistuneiden nuorten toimintakyky, osallisuuden kokemus sekä työelämä- ja opiskeluvalmiudet ovat vahvistuneet. Nuoret ovat kiinnittyneet uuteen yhteisöön, tunnistavat omia vahvuuksiaan ja mielenkiinnon kohteitaan aiempaa paremmin ja heidän elämänhallintansa on parantunut. Nuoret ovat päässeet harjoittelemaan työelämätaitoja turvallisesti käytännön työtehtävissä, mikä on vahvistanut heidän minäpystyvyyttään ja valmiuttaan edetä kohti työelämää tai koulutusta.
TAVOITE 3
Nuorille on rakennettu selkeitä, realistisia ja yksilöllisesti eteneviä jatkopolkuja kohti työelämää, koulutusta tai työllisyyttä edistäviä palveluja. Osa nuorista on siirtynyt hankkeen aikana näille jatkopoluille. Nuorten kiinnittyminen tarkoituksenmukaisiin palveluihin on vahvistunut ja palvelupolkujen katkeamista on ehkäisty yksilöllisen ohjauksen ja rinnalla kulkemisen avulla.
TAVOITE 4
Oulun kaupungille on kehitetty tuloksellinen, vaikuttava ja uudenlainen toimintamalli, joka varmistaa mielenterveys- ja/tai päihdehaasteita kokevien nuorten yksilöllisen huomioimisen ja suunnitelmallisen etenemisen kohti työelämää, koulutusta tai muuten nuoren tilannetta edistävää toimintaa.
Toimintamallia on juurrutettu osaksi kunnan pysyviä rakenteita, joilla tuetaan myös moniammatillista yhteistyötä ja omalta osaltaan vähennetään stigmaa.

Hankkeen toimenpiteet:
TYÖPAKETTI 1: KOHDERYHMÄN TAVOITTAMINEN, LUOTTAMUKSEN RAKENTAMINEN JA KIINNITTYMINEN TUEN PIIRIIN(HDL)
TOIMENPIDE 1: Nuoren kohtaaminen ja luottamuksen rakentaminen
Käynnistetään asiakasohjaus jalkautuvan ja etsivän työn, päihde- ja sosiaalityön kanssa.
Hankekoordinaattori voi jalkautua tapaamaan nuoria yhdessä päihdetyöntekijöiden kanssa. Nuoreen muodostetaan kontakti ja hänen kanssaan rakennetaan luottamusta. Nuorta tavataan yksilöllisen suunnitelman mukaisesti. Hänet kirjataan asiakastietojärjestelmään. Yksilötyö käynnistyy nuoren tarpeiden ja toimintakyvyn kartoittamisella. Uusia nuoria otetaan mukaan toimintaan v. 2028 loppuun saakka mutta, työpaketti jatkuu hankkeen loppuun saakka, eli nuoret saavat tukea hankkeen loppuun saakka. Kohdataan yli 200 nuorta, 150 sitoutuu työpaketti 1 toimintaan.
TOIMENPIDE 2: Nuoren kiinnittyminen tuen piiriin
Nuoren sitoutumista hankkeen palveluihin tuetaan valmius- ja motivaatiotyöskentelyn ja motivoivan haastattelun menetelmin. Työskentely voidaan aloittaa nuoren kotona tai muussa turvallisessa ympäristössä ottaen huomioon yksilöllinen riippuvuussairaus. Kiinnittymistä tuetaan joustavasti koko ajan, kun nuori on mukana hankkeen toiminnassa. Menetelmiä sovelletaan nuoren tarpeiden ja tilanteen mukaan. Työskentely nuoren kanssa voi keskeytyä päihteiden käytön vuoksi. Hankkeessa käytetään kiinnipitävää työotetta, mikä tarkoittaa sitä, että työskentely nuoren kanssa voidaan aloittaa useamman kerran.
Työpaketissa 1. luodaan pohjaa onnistumiselle osallistua TP 2. ja 3. toimintaan. Yksilöllinen tuki jatkuu läpi hankkeen. Yksilöllisen työskentelyn malli kuvataan nuorilta saadun palautteen perusteella. Keskiössä on tunnistaa työmuodot, joilla erittäin haastavassa tilanteessa olevat päihderiippuvaiset nuoret onnistutaan saamaan alkumatkalle kohti jatkopolkuja.

TP2: TOIMINTAKYVYN, OSALLISUUDEN, TYÖ- JA OPISKELUVALMIUKSIEN VAHVISTAMINEN (HDL&OUKA)
TOIMENPIDE 1: Pienryhmätoiminta
Pienryhmätoiminta perustuu matalan kynnyksen malliin, joka tarjoaa yksilöllistä tukea,

luottamuksellisen ilmapiirin ja vahvistaa osallistujien toimijuutta. Toiminnassa vahvistetaan nuorten psyykkistä, sosiaalista ja arjen toimintakykyä tarjoamalla turvallinen ja yhteisöllinen ympäristö, jossa osallistujat voivat harjoitella vuorovaikutustaitoja, saada onnistumisen kokemuksia ja rakentaa luottamusta omiin kykyihinsä. Ryhmätoiminta mahdollistaa aktiivisen osallistumisen, kuulluksi tulemisen ja merkityksellisiin yhteisöihin kiinnittymisen, ja uusien sosiaalisten suhteiden ja vertaistuen löytämistä. Ryhmissä vahvistetaan myös työelämä- ja opiskelutaitoja, kuten arjenhallintaa, säännöllisyyttä, vuorovaikutusta, yhteistyötä sekä omien vahvuuksien tunnistamista.

Toiminta tukee nuorten arjen aktiivisuutta ja kodin ulkopuoliseen toimintaan osallistumista. Säännöllinen ryhmätoiminta vahvistaa arjen rytmiä, sosiaalisia valmiuksia ja toimintakykyä ja madaltaa kynnystä osallistua muihin palveluihin, yhteisöihin, koulutukseen ja työelämään. Toteutetaan kerrallaan 2-3 pienryhmää (4-7 osallistujaa/ryhmä) läpi 2027-2029. Toimintaan osallistuu n. 200 nuorta, joista 120 kiinnittyy ryhmätoimintaan ja noin 85 suorittaa ryhmän loppuun. Osa ryhmistä toteutetaan naisryhmänä, mikä mahdollistaa sukupuolisensitiivisen työotteen ja turvallisen toimintaympäristön erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville naisille. Tarpeen mukaan järjestetään erillinen ryhmä nuorille neuropsykiatrisilla haasteilla.

Ryhmäjaksot kestävät 5 kuukautta ja rakentuvat teemoitetuista, 2-4 viikon mittaisista moduuleista. Sisällöt kohdentuvat arjen rytmiin ja hyvinvointiin, mielenterveyden ja päihteettömyyden tukemiseen, sosiaalisiin taitoihin, työelämä- ja opiskelutaitoihin sekä tulevaisuuden suunnitteluun ja jatkopolkuihin. Kokoontumisia on n.3 kertaa viikossa ja tapaaminen kestää n. 3 tuntia.

Toiminnassa yhdistyvät toiminnalliset ja osallistavat menetelmät, kuten ryhmätehtävät, arjen taitojen harjoittelu, asiantuntijavierailut ja tutustumiskäynnit palveluihin ja työelämään. Osallistujilla on mahdollisuus kokeilla ohjatusti kevyitä työnkaltaisia tehtäviä turvallisessa ja ohjatussa ympäristössä Prikkakeskuksen keittiössä ja lajittelutehtävissä, jotka tukevat työelämävalmiuksien kehittymistä ja tarjoavat onnistumisen kokemuksia.
Sisällytetään myös luonto-, kulttuuri- ja liikuntahyvinvointia edistäviä sisältöjä, kuten matalan kynnyksen ulkoilua, luontolähtöisiä harjoituksia, taidemuseovierailuja ja liikunta- ja harrastusmahdollisuuksiin tutustumista. Näillä vahvistetaan osallistujien kokonaisvaltaista hyvinvointia, sosiaalista osallisuutta, kiinnittymistä yhteisöihin, jaksamista ja arjen rytmiä ja tuetaan päihteettömien elämäntapojen rakentumista.

TP3: JATKOPOLKUJEN RAKENTAMINEN (OUKA)
TOIMENPIDE 1: Yksilöohjaus
Jokaiselle nuorelle (n=120) tarjotaan henkilökohtaista ohjausta. Tavoitteena edistää suunnitelmallista etenemistä kohti jatkopolkua. Yksilöohjaus perustuu toipumisorientaation viitekehykseen: keskiössä ovat osallistujan voimavarat, osallisuus, merkityksellinen elämä ja toimijuuden vahvistaminen.
Traumainformoitu työote: Tunnistetaan traumaattisten kokemusten mahdollinen vaikutus toimintakykyyn, vuorovaikutukseen ja oppimiseen. Työskentelyssä korostuvat turvallisuus, luottamus, ennakoitavuus, valinnan mahdollisuudet ja osallistujan kunnioittava kohtaaminen. Vältetään uudelleen traumatisoitumista ja vahvistetaan hallinnan ja pystyvyyden kokemusta. Työskentely käynnistyy nuoren elämäntilanteen kokonaisvaltaisella kartoituksella, jossa tunnistetaan voimavarat, tuen tarpeet ja muutosta estävät tekijät. Kartoituksen pohjalta asetetaan yhdessä konkreettiset, realistiset ja vaiheittain etenevät tavoitteet, joilla vahvistetaan arjenhallintaa, tuetaan päihteettömyyttä ja edistetään jatkopolkuja. Tapaamiset toteutetaan tarpeen mukaan ryhmätoiminnan tukena. Nuorta tavataan yksilöohjauksessa 8–10 kertaa (kohtaamiskertoja n. 1000 - 1300).
Hyödynnetään motivoivaa haastattelua, minäpystyvyyttä vahvistavia menetelmiä ja kiinnipitävää työotetta, jossa työntekijä toimii rinnalla kulkijana ja varmistaa, että nuori ei jää yksin siirtymävaiheissa. Psykososiaalinen kuntoutus on keskeinen osa työskentelyä: päihteiden käyttöä, riippuvuuskäyttäytymistä, mielenterveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia tarkastellaan suhteessa

arjenhallintaan ja työelämävalmiuksiin. Tulevaisuusorientaatiota, itsetuntoa ja toivoa vahvistetaan tavoitteellisilla menetelmillä, kuten unelma- ja voimavaratyöskentelyllä.
Toteutetaan palvelukartoitus ja -ohjaus. Nuorta tuetaan hakeutumaan esim. sosiaali-, terveys-, päihde-, mielenterveys- ja kunnan työllisyyspalveluihin. Työntekijä voi saattaa nuoren palveluihin ja osallistuu verkostotapaamisiin. Tavoitteena ehkäistä palvelupolkujen katkeaminen ja vahvistaa nuoren sitoutumista sovittuihin jatkotoimiin. Nuoren mukana voidaan myös harjoitella mm. Joukkoliikenteessä kulkemista, asiointia tai muita haastavia tilanteita.

TP4: MALLINTAMINEN JA TIEDON LEVITTÄMINEN (OUKA&HDL)
TOIMENPIDE 1: Työpajat ja yhteiskehittäminen
Toteutetaan 6 työpajaa ja 6 yhteiskehittämistilaisuutta, joissa ammattilaiset ja kohderyhmän nuoret mallintavat toimintamallin. Yhteiskehittäminen vahvistaa nuorten osallisuutta, toimijuutta ja kokemusta kuulluksi tulemisesta ja tuottaa käytännönläheistä tietoa palveluiden kehittämiseen. Käsitellään mm. työ- ja opiskelupolkujen esteitä ja mahdollistajia, palveluihin kiinnittymistä, nuorten arjen haasteita ja voimavaroja. Hyödynnetään osallistavia ja toiminnallisia menetelmiä, jotka tukevat tasavertaista vuoropuhelua. Toimintamalli sisältää ryhmätoiminnan rakenteen ja sisällöt, yksilöohjauksen käytännöt, toiminnalliset ja työelämälähtöiset menetelmät sekä sukupuolisensitiiviset työotteet. Malli dokumentoidaan Innokylään.
TOIMENPIDE 2: Toimintamallin kehittäminen ja kuvaaminen
Kehitetään kunnan ja hv-alueen yhdyspinnalle mallin, jossa ehkäisevä päihdetyö, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, psykososiaalinen kuntoutus ja työllisyyspalvelut muodostavat toisiaan tukevan kokonaisuuden. Mallissa määritellään yhteistyön rakenteet, vastuut ja tiedonkulun käytännöt.
Tavoitteena juurruttaa hankkeessa kehitetty toimintatapa osaksi kunnan pysyvää hyte- ja EPT-työtä sekä työllisyydenhoidon rakenteita. Osallistujille tarjotaan mahdollisuus hyödyntää Pohteen Elintavat työkyvyn tukena -digipolkua. Tämä digitaalinen työkalu tukee osallistujien hyvinvointia ja työkykyä tarjoamalla tietoa ja opastusta terveellisten elintapojen omaksumiseen (tarvitsee lähetteen esim. Päihdepalveluista).
TOIMENPIDE 3: Tulosten levittäminen ja viestintä
Laaditaan yhteinen viestintäsuunnitelma. Viestintä toteutetaan suunnitelmallisesti HDL:n ja Oulun kaupungin omissa viestintä- ja sosiaalisen median kanavissa. Viestinnällä tuetaan hankkeen tavoitteiden saavuttamista, vähennetään kohderyhmään liittyvää stigmaa sekä lisätään tietoisuutta kohderyhmän tilanteesta ja tarpeista. Tuotetaan vähintään 6 laajemmalle yleisölle ja sidosryhmille suunnattua blogikirjoitusta. Teemoina hankkeen eteneminen, keskeiset havainnot sekä vaikuttavat ja hyviksi todetut käytännöt. Järjestetään loppuseminaari n. 200 osallistujalle, jossa esitellään hankkeen keskeiset tulokset, hyvät käytännöt ja suositukset jatkotoimenpiteiksi. Seminaari toimii myös vaikuttamiskanavana keskeisille sidosryhmille. Tavoitteena edistää hankkeessa syntyneiden tulosten hyödyntämistä, levittämistä ja juurruttamista.

Hankkeen tulokset:
Toiminnan tuloksena nuorten aikuisten elämässä on tapahtunut positiivisia muutoksia suhteessa toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistumiseen sekä päihteidenkäytön vähentymiseen, jotka mahdollistavat jatkopoluille siirtymistä. 45 % työttömistä tai pitkäaikaistyöttömistä nuorista on siirtynyt jatkopoluille kohti työelämää tai opiskelua. Nuorilla on selkeä suunnitelma tulevaisuuden suhteen, ja he ovat motivoituneita jatkamaan etenemistä jatkopoluillaan. Nuoret ovat oppineet tunnistamaan omia vahvuuksiaan paremmin ja päässeet harjoittelemaan työelämätaitoja käytännössä.

Hankkeen pitkän aikavälin vaikutukset näkyvät sekä nuorten elämässä että palvelujärjestelmässä. Nuorten osallisuus, yhteisöön kuulumisen ja merkityksellisyyden kokemus vahvistuvat, yksinäisyys vähenee ja arjenhallinta, toimintakyky sekä työelämävalmiudet kehittyvät kestävästi. Tämä tukee pysyvää kiinnittymistä yhteiskuntaan ja ehkäisee syrjäytymistä. Samalla työttömyysjaksot lyhenevät, kun yhä useampi nuori siirtyy koulutukseen tai työmarkkinoille. Osallisuuden ja arjen vakauden vahvistuminen vähentää myös päihdehaittoja ja kaventaa kuilua haavoittuvimmassa asemassa olevien

nuorten ja palvelujen välillä. Raskaiden palvelujen tarve vähenee, kustannuskehitys hillitsee ja työllisyyspalvelujen vaikuttavuus paranee.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen: Palkkakustannukset 674 760 € Flat rate 40 % kehittäminen 269 904 € **Nettokustannusarvio yhteensä 944 664 €**	EU+valtio 755 719 € Kuntarahoitus 93 805 € Yksityinen rahoitus 95 140 € **Rahoitussuunnitelma yhteensä 944 664 €**

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	**944 664 €**
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	**944 664 €**
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	755 719 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 4 erityistavoitetta 4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (25 / 37 p.) tullakseen rahoitetuksi. Hankkeen toiminta kohdistuu erittäin haastavassa tilanteessa olevaan kohderyhmään ja suunnitelluilla toimenpiteillä tuetaan osallistujien kiinnittymistä yhteiskuntaan, koulutukseen ja työmarkkinoille sekä torjutaan huono-osaisuutta ja syrjäytymistä. Lisäksi toiminnalla edistetään kohderyhmän kanssa työskentelevien ammattilaisten osaamista heikoimmassa asemassa olevien ryhmien palveluiden ja yhteiskuntaan kiinnittymisen parantamiseksi.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Pohjois-Suomen Elinvoimakeskuksen EURA-rahoituskokous 21.9.2026 Pohjois-Suomen Elinvoimakeskuksen Elinkeino ja luonnonvara - teemaryhmän kommentit 10. – 22.6.2026 Pohjois-Pohjanmaan MYR-sihteeristö 12.11.2026 Pohjois-Pohjanmaan MYR 17.12.2026

Rahoittaja puoltaa hankkeen rahoittamista